

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhos hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 366
Kéziratok nem adatkak vissza.
Hirdetések Arszabály szerint.

Züllött gyermekek.

A társadalom egyik nagy szégyene a szülő és iskola nélkül, ugyszólván az utcán felnevelkedett gyermekek. Közülük kerülnek ki jórésben a tolvajok, betörők, csalók, gyilkosok. Az ő iskolájuk az utca, tanítóik a legszemszedetebb csavargók és gonosztevők. Vagy ha a szülői háznál züllöttek el, bizton mondhatjuk, hogy az anyjuk korán elhalt, vagy elzüllött, az apa pedig rendszerint iszákos, dologkerülő, aki a gyermekével épen csak annyit törődik, hogy üti, veri és arra kényszeríti, hogy a fejlődő félben levő gyermek az ő számára dolgozzon és pénzt keressen.

Ne csodáljuk azután, hogy a gonosz, züllött környezetben felnőtt gyermek maga is csak azt teszi, azt követi, amire tíz-tizenkét éves koráig tanították és néhány éven belül teljesen elzüllik és megéri arra, hogy a legtökéletesebb gonosztevővé legyen. 60,000-es gyermekeknek hívják ma ezeket a gyermekeket, mert a belügyminiszter ilyen számú rendeletével 1907 óta az állami gyermekmenhelyekbe küldik be őket a helyett, hogy mint azelőtt történt, egyenesen a javítóba, esetleg a börtönbe vigyék.

Ez az emberi, a humánus megoldása ennek a nagy kérdésnek: a züllött, félig elveszett lelkek megmentése az emberiség, a társadalom számára. Azaz ez még a megoldás kezdete, kísérlet csupán, amely kísérlet máris azt bizonyítja, hogy még igen sokat kell tennünk, hogy e részben eredményt is érthessünk el.

Az állami gyermekmenhely az ilyen, rendszerint 12 éven felüli, züllött gyermeket, megfigyeli, róla törzsnaplót vesz fel és a gyermeket — ha 12 éves elmult — inasnak adja ki a szerint, amilyen hajlammal a gyermek valamelyik mesterség iránt viseltetik.

Természetes dolog, hogy ezen gyermekek legnagyobb része kiadva, újra a régi bűnökbe esik vissza és így visszakerül a gyermekmenhelybe. Megismétlődik ez többször is, amíg csak bebizonyosodik, hogy a gyermek semmire nem való és teljesen megérett a javító intézetre.

De épen ezeknél a dolgoknál vannak nagy bajok. A gyermekmenhelybe kerülő gyermekek fölött (ha öten-tizen

összekeverülnek) nincs, aki kellő módon felügyeljen és tiz ilyen züllött gyermek egy intézetre nézve, ahol beteg gyermekeket ápolnak és gyógyítanak, sokszor valóságos veszélyes dolog. Amíg a javítóba kerül, sok idő elmulhatik és addig vagy megszökik, vagy magára, vagy az intézetre nézve káros dolgot követhet el.

Ezt megakadályozandó, a belügyminiszter néhány gyermekmenhelyben engedélyezte, hogy ideiglenesen egy része az intézetnek számukra berendeztessék és külön tanító vezetésével rendes oktatásban részesüljenek. Így rendeztetett be például a kolozsvári és a szombathelyi menhely is, ahol a gyermekek teljesen az iskolai rendszer szerint tanítottak; vasárnaponként templomba járnak, hétköznap dolgoznak és tanulnak. Valószínűleg ilyen mintára rendezik be a szabadkai állami menhelyt is, de ez is ideiglenes megoldás csupán, mert a züllött és züllésnek indult gyermekek megmentésére sokkal nagyobb szabású akciónak kell megindulnia. Mindenekelőtt az ilyen romlott környezetben felnőtt és a gyermekmenhelyből nevelőszülőkhöz gondozásra kiadott 12 évet még be nem töltött gyermeket kellene szigorúan ellenőrizni. A község, vagy város lelkészének, tanítóinak (telepbizottság keretén belül is) igen szép hivatása volna, ha ezeket a gyermekeket különösen szemmel tartanák és észrevételeiket a gyermekmenhely igazgatójával az ottani telepbizottsági elnökkel közölnék, akik mindig készségesen tesznek eleget a kívánságoknak. Ugyanez áll az ilyen inasnak kiadott gyermekre is, akinek szigorubb felügyeletre és ellenőrzésre volna szüksége.

A valódi megoldás az ilyen gyermekeknek külön e célra emelt épületben való elhelyezése volna, amelyben a gyermekeket tanítanák, nevelnék és hajlamuk szerint való mesterségre kioktatnák. Az általuk végzett munkával részben megtérülne a költség is. Egyesítve volna az inas otthon, szigorubb nevelést igénylő intézet, árva-ház; mindenesetre ilyen intézetben alkalma volna, hogy tanuljon és főleg, hogy jó utra térjen. Amint Dalthaus milánói érsek alapította valamikor az első gyermekvédelmi intézetet, úgy Bács megyében ezen intézmény egy humánusan gondolkodó, jószívű érsek által vezetett katolikus papság jó-

indulata és készsége nélkül tökéletesen meg nem lesz oldható.

Az ő jóindulatuktól függ „nehogy egy is elvesszen” ezen gyermekek közül, akik ma százával vesznek és züllenek el a társadalom részvétlensége és közönyössége miatt, anélkül, hogy ennek a társadalomnak eszébe jutna, hogy ez a részvétlenség reá nézve is mennyi veszéllyel jár.

—n.

Építési nehézségek az új városházánál.

— Folyóiszapra bukkantak. —

Váratlanul építési nehézségek merültek fel az új városházánál, melyek az építés menetét nagyon is meglasztották. Megírtuk, hogy az alapozási munkálatokat drágálta a városháza építő bizottsága s utasította a művezetőket, hogy olcsóbb alapozási munkálatokról gondoskodjanak.

Mindez ideig ezen ügyben döntés nem történt. Ezen körülmény is építési akadály. Ezen akadály megszüntetéséről haladékok nélkül kellene gondoskodni, mert ez nem természeti erő által okozott, elháríthatatlan akadály.

Nagyobb baj az, hogy a Csokonai-tér felüli oldalán, tizenöt méternyi szélességben folyóiszapra akadtak. Erre alapozni lehetetlenség. Azon környéken a folyóiszap nem első lelet. Mikor a takarékpénztár és népbank palotáját alapozták, akkor is bukkantak ily akadályra.

A folyóiszap által okozott nehézséget vagy pilotázással, vagy átboltozással szüntetik meg. A városházánál a pilotázáshoz fogtak, mint annak idején a takarékpénztár építésénél. A most talált folyóiszap mélysége még a pilotázást is nagyon megnehezíti.

Az építést ez a nem várt lelet nagyon megdrágítja. Persze ezért mást, mint a természetet felelősségre vonni nem lehet.

Vidákovich Pál nemesmiliticsi plébános temetése.

Tegnap, folyó hó 4-én temették el nagy pompával a nemesmiliticsiek népszerű, ritka szívjóságú plébánosát nemesmiliticsi Vidákovich Pált, aki husz esztendőn át a szó legnemesebb értelmében volt jólelkű atyja volt az ő nagyszámu híveinek.

A temetésen jelen volt a nagyközség apraja-nagyja és mindenkinek arcán meglátszott, hogy igazi, benső részvétellel állja körül a drága halott ravatalát. Nemesmilitics még soha nem látott oly nagy temetést és lakosai talán még soha nem voltak olyan egyformán szomorúak, mint az ő szeretett plébánosuknak temetése napján. A boldogultnak lelki jószágát és irgalmasságát magasztalta minden ember és nemcsak a nagyszámu rokonság siratta a legjobb testvért

és rokont, de velük együtt könyezett az egész gyászoló közönség is.

Számos paptárs jelent meg a népszerű plebánosnak temetésén, hogy utolsó útjára kísérje az ő legjobb testvérüket az Urban. Ott voltak:

Meszner István apátkanonok esperes, Mamuzsich Félix címzetes kanonok, Hegedüs Lenárd esperes, Kutos András plebános Csonoplya, Agatity Boldizsár káplán, Mészáros Béla káplán, Kleiner Nándor hitoktató Zombor, Lithvay Péter ideiglenes adminisztrátor, Gyurics József káplán Heroegszántó, Veres Mihály csonoplyai káplán, Rausch Mátyás kántortanító, Temunovics József igazgató, dr. Pasztrovics János, dr. Csernyus Pál, Hümpfner Alajos őrszállási plebános dr. Vidákovich Pál hitoktató és Németh Simon, mint a boldogultnak rokonai Szabadkáról és a környéknek majd minden községéből egy-két jóbarátja és tisztelője.

A díszes ércoporsóba helyezett holttestet a templomba vitték, ahol főtisztelendő és nagyságos Meszner István bezdáni apát és kerületi esperes infulával celebrálta a rékviemet, mely funkciójánál Hegedüs Lenárd bajmoki esperes plebános és Mészáros Béla zombori káplán asistáltak. Az infulatartó Kleiner Nándor zombori hitoktató volt. A gyászoló közönség zsufolásig megtöltötte a templomot, de majnem ugyanannyi volt azok száma is, akik kiünnrekedtek. Mire a templomi szertartás véget ért, a sötét felhőkkel eltakart mennybolt kiderült és mintha az ég parancsára történt volna, a legszebb vöröfényes nap sugarai vetődtek a szeretett halott koporsójára. Olyan fényes volt az ő utolsó útja, mint a milyen csillogó volt lelki világa, nemes szívjósága.

Haverdáné meggyilkoltatása.

— Támadások a rendőrség ellen. —

Különös tény állapíthatunk meg. A rendőrség egyetlen terhelő adatot sem ad ki közlés végett. Amit a budapesti rendőrség elmond itt-ott, abban sincs semmi, ami Jánoassy, Vojtha vagy Haverda Mariska vallomására vonatkoznék. Nincs semmi, amiből akár bűnösségre, akár ártatlanságra következtethetnének azok, akik a nyomozás részleteibe beavatva nincsenek.

Es mégis azt kell megállapítanunk, hogy a rendőrséget támadják s azzal vádolják, hogy téves uton halad, jól lehet egyetlen vizsgálati adat sem áll a támadók rendelkezésére, amiből következtethetnének. Azt hisszük, hogy ilyen esetben az újságoknak nem a támadás, hanem egyszerűen a rendelkezésükre álló adatok ismertetése a teendője.

Ha pedig határozottan tud valamit, ami a rendőrséget nyomra vezetné, ezt írja meg támadás nélkül. Eddig azonban egyetlen ilyen adatot sem bönghészhetünk ki a támadásokból.

Ezekkel szemben azonban meg kell állapítanunk azt, hogy a három letartóztatást a királyi tábla is helybenhagyta. A bíróságoknak ezen határozata kellő értékükre szállítja le a rendőrség ellen intézett támadásokat még azon esetben is, ha a rendőrség csakugyan tévedett volna.

A szabadkai rendőrség Budapesten.

Ujabb gyanuokok.

Ujabb adatokat a szabadkai rendőrség ma sem bocsátott a nyilvánosság elé.

Ma délután Pertich Ernő, szabadkai rendőrkapitány Budapestre utazott, hogy ott az ügyben nyomozást folytasson.

Alapos gyanuokok merültek ugyanis fel: Vojtha Antal hollétét nem igazolta, vagyis hogy hollétének igazolása nem felel meg a valóságnak.

A katolikusok nem tehetnek oly sokat sajtójukért, hogy még többet ne kellene tenniük . . .

— — — — — XIII. Leo.

HIREK.

— **A Katolikus Népszövetség új röpirata.** A Katolikus Népszövetség új agitációs röpiratot adott ki 100.000 példányban magyar nyelven. A röpirat agitációs tartalma, tehát kivált oly helyeken tesz nagy szolgálatot, ahol a Népszövetség még nem ismeretes. Adatai újak, melyek eddig még nem voltak ismeretesek. Kivált a népvédő jogi irodával, annak működésével s eredményeivel foglalkozik bőven. A röpiratot, mint eddig, most is mindenkinek ingyen küldi a Népszövetség, csak a portóköltés megtérítését kéri. Együttal jelenti, hogy hasonló röpiratokat német és tót nyelven is ugyanazon feltételek mellett küld a Népszövetség.

— **Tanügyi áthelyezés és kinevezés.** A magyar királyi vallás és közoktatásügyi miniszter Vas Ignác csantavéri állami elemi iskolai tanítót az orsovai állami elemi iskolához áthelyezte. Lendvay Béla okleveles tanítót pedig a csantavéri állami elemi népisiskolához 1909. szeptember 1-től számítandó hatálylyal rendes tanítóvá kinevezte.

— **Az építésügyi bizottság ülése.** Az építésügyi bizottság csütörtökön d. e. 10 órakor, a mérnöki hivatalban ülést tart.

— **Az új palicsi fürdőorvos.** Biró Károly dr., polgármester, az idei fürdőévadra dr. Fölser István, szabadkai gyakorló orvost bizta meg a fürdőorvosi teendők végzésével.

— **Külterületi utaink építésére újabb árlejtés.** A topolyai, csantavéri és zentai külterületi utárszletek kiépítését a közigazgatási bizottság, az árlejtési feltételektől eltérően munkanemek szerint külön vállalkozóknak adta ki. A közigazgatási bizottságnak ezen határozatát a kereskedelemügyi miniszter felelkezés alapján megsemmisítette, mert nem lett volna szabad más-más munkanemet választani, mikor az árlejtés csak egy munkanemre szólt. A megsemmisítés kapcsán egyttal utasította a miniszter a közigazgatási bizottságot új árlejtés megtartására.

— **Ötéves találkozás.** Felkérjük azon volt iskola társnőinket, akik a szabadkai községi polgári leány iskolát az 1904-dik évben végezték, s kötelezték magukat arra, hogy 1909. évi július 15-dikén délelőtt 11 órakor ugyancsak a szabadkai községi polgári leányiskolában ötéves találkozásra összejönnek, ezen kedves kötelezettségüknek az említett napon eleget tegyenek, s az alig-múlt emlékek felújítása kedvéért okvetlenül megjelenjenek. Szabadka, 1909. évi május hó 4. Abraham Erzsike, Bartek Mária és Paul Katica.

— **A főigazgató aranyórája.** Dr. Szele Róbert tankerületi főigazgató mult csütörtökön este Zentára érkezett a főgimnázium megvizsgálására. Pénteken egész napon át vizsgálta az osztályokat, szombaton pedig tanári konferencia volt, melyen a VIII. osztály osztályvizsgálatait is megállapították. — A főigazgató utazása közben egy kis kellemetlenség is érte, amennyiben valami szemfüles tolvaj ellopta 300 korona értékű aranyláncát és óráját.

— **A Szent-Rókus temetkezési egylet pénztárnoka.** Január 28-án Polyákovics Antal választották meg a Szent-Rókus, betegsegélyző egylet pénztárnokává. A választást felelkezés alapján a tanács megsemmisítette. Erre a megsemmisítést felelbezték meg a belügyminiszterhez, aki a felelkezés elutasításával helybenhagyta a tanács megsemmisítő határozatát.

— **A kataszter kiigazítása mellett.** Az ujvidéki szerbek nagy népgyűlést tartottak a kataszter kiigazítása érdekében. A népgyűlés elnökének Zerkovics Jovót, jegyzőjévé Bradarovics Kosztát választották meg. Beszéltek a gyűlésen Tomics Jásó, dr. Prodanovics Zsivko, dr. Baics Lázár, Alekszjevics Mitó. Egyhangulag elhatározták, miszerint felkérjük Ujvidék szerb törvényhatósági tagjait, hassanak oda, hogy a földadó kataszter az 1909. évi V. törvénycikk 1. és 2. pontja értelmében kiigazíttassék. Felkérődök a szerb törvényhatósági bizottsági ta-

gok arra is, hogy ezen ügynek a város más nemzetiségű polgárait is nyerjék meg.

— **Ezer hold szőlő és egyetlenegy kádár sem.** Hát ilyen hely is van a világon? Igen is van: és ez Baranyabánban, Baranyamegye egyik legnagyobb bortermelő községe. Egyik-másik helyen annyian telepednek le a kisiparosok, hogy egymástól nem tudnak megélni, máshova meg egy sem megy. Így például esztergályos sincsen Baranyabánban. Jóravaló keresztény kath. kádár biztosan megtollasodnék, mert munkája mindig akadna.

— **Tanítóválasztás Zentán.** Szerdán délután tartotta meg a polgári községi iskolaszék tanítóválasztó ülését, mely alkalommal városi tanítóvá Kovács János, ennek helyére a tanyára pedig Novoszel István választott meg.

— **Vizsgálatok.** A zentai főgimnázium VIII. osztályában az osztály vizsgálatok sorrendje a következő: május 13-án a val-lástanból, 14-én s 15-én a többi tantárgyakból. Az írásbeli érettségiek sorrendje: május 17-én a magyarból, 18-án a latinból, 19-én a mennyiségtanból. A szóbeli vizsgálat idejét az elnök tűzi ki. A jelöltek száma husz.

— **A város erdejének dézsmálói.** Szabadka város csikériai erdejéből már régóta lopják a fát. A tavankuti csendőrség most ismét egy nagy tolvaj társaságot nyomozott ki. A társaság feje Szkala Jakab csikériai földműves, aki a tél folyamán több társával összesen 1500 korona értékű fát lopott el. A tolvajok lakásán még több szekér fát talált a csendőrség. Az eljárást megindítják a tolvaj szövetséget ellen.

— **Kivándorlás Bács megyéből.** Egyre többen és többen hagyják oda az áldott jó hazát s hogy mily mostohák lehetnek mai viszonyaink, eléggé mutatja az a körölmény, hogy a kivándorlásnak bács megyei rovata is már állandósult s hogy a magyar Kánaán sem képes már lakóit megelégedetté tenni. Április hó folyamán ismét 334-en vándoroltak ki és pedig Amerikába 256-an, Németországba 36-an, Szerbiába 32-en, Romániába 8-an, végül 1—1 Azzsiába és Franciaországba.

— **A kereskedő tolvajai.** Fodor János bajai kapui kereskedő feljelentést tett a csendőrségen, hogy ismeretlen tettesek pénzét feltörték és onnan hetven korona értékű szalonnát elloptak. A csendőrség kinyomozta a tolvajokat Rácz Simon István 50 éves és Fejes Antal 28 éves többszörös büntetett napzsámok személyében. Az eljárás megindult a tolvajok ellen.

— **Letartóztatott tolvaj.** Fischer Izidor, mosodás feljelentést tett a rendőrségen, hogy a nála alkalmazáskán levő Mánics Molnár Ernő topolyai illetőségű egyén több fehérneműt elloptott tőle. Mánicsot a rendőrségen előállították, ahol kiderült, hogy Mánics többször büntetett notórius tolvaj. A szegedi rendőrség is körözi őt betöréses lopásért. Mánics a napokban egy ittas ember pénztárcáját is ellopta. Ezek után a rendőrség letartóztatta a veszedelmes tolvajt.

— **Elnyelt lopott arany.** A lopott pénz elrejtésének nem épen könnyű módját választotta Gagity György mezőgazdasági cseléd. Bati János ujverbázi gazda emelt cselédje Gagity György ellen panaszt, hogy ez egy darab huszkoronás aranyat lopott el tőle. A panaszra megindított nyomozás folyamán a cseléd bevallotta bűnösségét s azt is hogy a lopott aranyat elnyelte.

Titokzatos leányszállítás.

— Elkoboztak 900 koronát. —

Minden törvényes intézkedés, minden hatósági ellenőrzés dacára is találnak módot és alkalmat arra a lelketlen kufárok, hogy emberhus árut szállítsanak Amerikába. Ugy látszik, hogy a törvény még mindig nem elég szigorú, vagy nem alkalmazzák teljes szigorában és a hatóságok még mindig nem kísérik eléggé éber figyelemmel a lelketlen, gaz kufárokot.

Klein Frigyes, verbázi lakos, a mult

hó 29-én próbálkozott meg azzal, hogy négy husz éves cservenkai leánnyal Amerikába induljon. A lányoknál, vallomásuk szerint, 900 korona készpénz volt.

Nem messze mehettek Klein Frigyes és a négy leány, talán négy áldozat, mert az osztrák határnál a hatóságok feltartóztatták őket, megmotozták és a leányoknál talált 900 koronát elkobozták, amiről ugyancsak a lányok vallomása szerint jegyzőkönyvet is vettek föl.

Klein Frigyes eltűnt. Gyanússá teszi ezenkívül az ügyet az is, hogy a lányok nem tudják a hely nevét, ahol a pénzt elvették tőlük, nem lehetetlen tehát, hogy valamely csaló bandának estek áldozatul, akik kifosztották őket. Ennek különben hamrosan ki kell derülnie, mert a lányoknak azt mondták, hogy a pénzt utánuk küldik Cservenkére.

A négy szerencsétlen teremtés május 2-án megtörtén érkezett haza Cservenkére. A hatóság meg jól tenné, ha figyelemmel kísérné Klein Frigyeset, mert ha egyébben nem, abban bizonyára bűnös, hogy kíváncsiárra csábított négy tapasztalatlan lányt.

A kitiltottak.

— Huszonnyolc hirhedt bicskázó. —

Szabadka már-már, néhány megrögzött bicskázó révén, Csantavérrel kezdett versenyezni. A csantavéri bicskát szinte feledni kezdték már a szabadkai bicskák mellett. A bicskázás nélkül elmúlt éjszakát fehér éjszakának kezdték már nevezgetni.

A rendőrség megtett mindent, hogy a hirhedt bicskázókat elijessze, de a rendőrségi erély is megtörök büntetőkönyvünk rendelkezéseinek enyhéségén. Nyolc napon belül gyógyuló seb, két-három napos börtön s azután újra működni kezdett a bicskák. Gyanútlanul járó-kelők estek a megvadult sühanc bicskáinak áldozatul. Veszedelemessé váltak a belvárostól kissé távolabb eső utcák.

Nem tehetett mást a rendőrség, mint hogy lajstromot készített a megrögzött bicskázókról. Osszeállította a bicskázók huszonnyolcas társaságát.

Ezen hirhedt társaság tagjainak megtiltotta azt, hogy körösmába járhasanak és hogy nyolc órán túl az utcákon tartózkodhasanak. A rendőrség naponként ellátogat hozzájuk, meggyőződendő, vajjon csakugyan otthon vannak-e?

A gonosztevőket rendőri felügyelet alá helyezik. Ezek a bicskázók is megérdemlik, hogy mindig a rendőrség kezébe kerüljenek.

SPORT.

Football verseny.

„Bácska“ Sz. A. C. — „Pécsi A. C.“ 4:0.

Vasárnap délután tartotta a „Bácska“ Szabadkai Athletikai Klub a „Pécsi Athletikai Klubbal“ az idei első tavaszi football versenyét, mely a kedvezőtlen idő dacára imponzánusan nagyszámú előkelő közönség lelkes érdeklődése mellett folyt le.

A verseny háromnegyed öt órakor vette kezdetét kapuválasztás után, s körülbelül harminc percig folyt eredménytelenül majd az egyik, majd a másik csapat térfelében, midőn a pécsi kapu előtt erős ostrom folytán megszerzi „Bácska“ az első goált. Ezután hevesebb iramban támadnak a szabadkaiak s a 38 és 41 percben újabb két goált érnek. Fél idő 3:0.

A második half-time változatosabb volt, de a szabadkai csapat támadásai legnagyobb mértékben megtörték a pécsi háttvédek és kapus kitűnő és erős védelmén. Mégis a 22-ik percben egy szépen kidolgozott labda a jobb szélső csatárhoz kerül s egy jól irányított lővés újabb goált eredményez „Bácskának“. Ez volt a mérkőzés legszebb goalja, mert felülről a bal sarokba kanyarodó labdát, — mely egyébként erős lővés volt — lehetetlen volt védeni. Ezután még párszor

veszélybe került a szabadkai kapu is, de több goal egyik részről sem esett s a mérkőzés 4:0 arányban zárult a „Bácska“ javára.

Mindkét csapaton meglátszott, hogy formája kezdetén van még, különösen a pécsi csatársor együttműködése volt kissé hiányos, azért eredményt nem is érthettek el, de mindezt szorgalmas training mellett szépen helyrehozhatják.

A bírói szerepet Wagner Zoltán („Bácska“) töltötte be, kiváló szakértelemmel és erélyvel, pártatlanul, s az ellencsapat teljes meglegedésére.

Zenekedvelők figyelmébe ajánlom!

Most jelent meg Füzik, „És ha hallgat a cigány“ remek dal zongorára és énekre, ára 2 korona. Gerő-féle kis zeneműtárban eddig megjelent 147 féle, kuplék ének és zongora darabok, tánc és sok más gyönyörű kabaret számok, egy-egy zenemű ára 20 fillér.

10 darab zenemű vagyesen csak 80 krajcár. Dohányzók figyelmébe ajánlom szívarka hüvelykeim:

Valódi Francia vartt, egészségre nem ártalmas, „Tercerillas“ és „Togó“ elnevezéssel ára 100 drb 24 fillér, 1000 drb vételnél 2 korona. Szépirodalmi újdonságok és zeneművek nagy választékban a n. é. közönség rendelkezésére állanak

KRÉCSI A. NÁNDOR

könyv- és papírkereskedésben SZABADKÁN, Daák-utca, Kiskápolnával szemben.

TANÜGY.

— Az Országos Polg. Isk. Egyesület Bácsodrogvámegyei köre 1909. évi május hó 9-én (vasárnap délelőtt 9 órakor az újvidéki állami polgári leányiskola tornatermében (Andrássy-utca 20) közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal. 1. A gyűlés megnyitása. 2. A titkár évi jelentése. 3. Pénztáros jelentése. 4. Körelnök választása. 5. Sebestyén Károly szegedi állami polgári iskolai tanár előadása a rajzoktatásról. 6. Az alapszabályok módosítását előadja Lengyel Henrik, helybeli állami polgári fiúiskolai tanár. 7. Indítványok. (Három nappal a közgyűlés előtt írásban jelentendők be). Az újabbirányú rajzoktatás módszerét fogja Sebestyén kártárs előadni. Az elnökség felkéri erre különösen a megyei polgári iskolák rajztanárainak szives figyelmét és érdeklődését. Délután kirándulás Kamenicára vagy Karlócára.

IRODALOM.

— Katholikus Szemle. Szerkeszti dr. Mihályi Akos egyetemi tanár. Most jelent meg a májusi füzet a következő tartalommal: Dr. Giesswein Sándor: Kereszténység és rabszolgaság. Dr. Madarász Flóris: Gárdonyi Géza. Harmadik befejező közlemény. Dr. Hercegh Mihály: Nemzeti szocializmus. Kertész Kálmán: Szépjegyzetek régi könyvekből. Harmadik befejező közlemény. Sik Sándor: A wartburgi dalmokverseny. Közlemény. Gazdag Lajos: Az önkényuralom és Tóth Kálmán Bolond Miskája. Második, befejező közlemény. Szepessy László: Májusfa. Legenda. Lagerlöf Zelma: A királyné kincsesládája. Elbeszélés. GD: Folyóiratok szemléje. Könyvismertetések és bírálatok. A Katholikus Szemlét a Szent-István-Társulat rendes tagjai a tagilletmény része gyanánt kapják; nem tagoknak előfizetési ára egy évré 10 korona. Előfizetések, valamint a tagságra való jelentkezések nem a szerkesztőhöz, hanem a Szent-István-Társulat igazgatóségéhez (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.) küldendők.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az ügynök miatt. Bojánovics Márton 29-én éves szabadkai szobafestő mesterhez még 1907. decemeer 16-án beállított Gerber Adolf, a budapesti Horváth Sándor és Fiai festékkereskedő cég ügynöke. Gerber szép szavakkal előadta, hogy Bojánovics

rendeljen festéket, az nem baj, ha nincs is azonnal pénze. Bojánovics lépre ment és rendelt 250 korona ára festéket. De a megrendelő lapra az anyja, özv. Bojánovics Jakabné nevét is ráírta, mivel az ügynök kényszerítette erre.

Mikor a fizetés ideje eljött, az özvegyet szólította föl a cég a fizetésre, aki természetesen nem ismerte el a megrendelést. Bojánovicsot tehát feljelentették magánokirathamisításért a szabadkai királyi ügyészségnél. Ma tárgyalják Bojánovics ügyét Salánky József elnöklété alatt. Bojánovics azzal védekezik, hogy ittás állapotban írta alá anyja nevét, amire az ügynök kényszerítette is. Mikor kijózanodott, azonnal írt a cégnek, hogy ne küldjék az árut, deők azzal feleltek neki, hogy Bojánovics anyja „jó pénz“ és elküldték az árut.

A bíróság Bojánovicsot 14 napi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte magán okirathamisítás vétségéért. Es kötelezte, hogy a cégnek fizesse meg a 250 koronát a megrendelt árukért. Az ítélet jogerős.

§ A visszatartott bér miatt. Még múlt év október 24-én történt, hogy Baka Katalin szabadkai cseléd leánya 13 éves György öcsésével fenyegető hangú levelező lapot íratott Héger Hugó adai élelmezési vállalkozónak, akinél azelőtt volt alkalmazásban. A levélben a cseléd Héger agyonlövésével fenyegeti, ha meg nem fizeti neki visszatartott cselédbérét. A szabadkai kir. törvényszék Salánky József elnöklésével ma vont felelősségre Baka Katalint zsarolás kísérletének vétségéért és öt napi fogházra ítélte. Baka Györggyel szemben a kir. ügyész a vádat elejtette, mivel büntetendő cselekményt nem látott fenforogni. Az ítélet jogerős.

§ Elitelt tolvajbando. Kovács István 36 éves napszámos két társával, Szendi Ferenc 26 és Szendi István 25 éves napszámosokkal tolvajszövetkezetet alakítottak. Ez év február 1-én a bajai szőlői gazdák gunyhóit feltörték és onnan különféle gazdasági szereket, nagymennyiségű baromfit lopdostak össze. A lopott holmit azután a velük vadházasságban élő Kutasi Mária és Kutasi Katalin lakására vitték, a baromfiakat pedig velük közösen elfogyasztották.

Ma vont felelősségre a szabadkai kir. törvényszék Salánky József elnöklété alatt az öttagu tolvajbandát. Az ügyész a lopások egész légiójával vádolja őket. A bíróság hosszas tanácskozás után hozza meg ítéletét, mely szerint Kovács Istvánt összbüntetésül két évi fegyházra, Szendi Ferencet 7 hónapi börtönre, Szendi Istvánt 3 havi fogházra, Kutasi Mária és Katalint pedig 8 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Gyümölcsfáit

hernyó és almamoly ellen
mindenki biztosan megvédheti, ha a
Horváth-féle

hernyóirtóval
megpermetezi.

Ára 100 liter vízhez 1 korona.

Kapható: 820-3-1

HORVÁTH MÁTYÁS

gyógyszerésznél

„Órangyal Gyógyszerár“ Szabadka,

Zombori-ut 31. szám.

Keresztények csak keresztényeknél vásároljatok.

Gebauer és Tumbász kőfaragók Szabadkán, Wesselényi-utca 148-ik szám.

Van szerencsénk Szabadka és vidéke nagyrabecsült közönségének tudomására hozni, hogy mi

Szabadkán, Molczer Károly urnak
első kör, Wesselényi-utca 148. számú házában

sirkő-üzletet rendeztünk be.

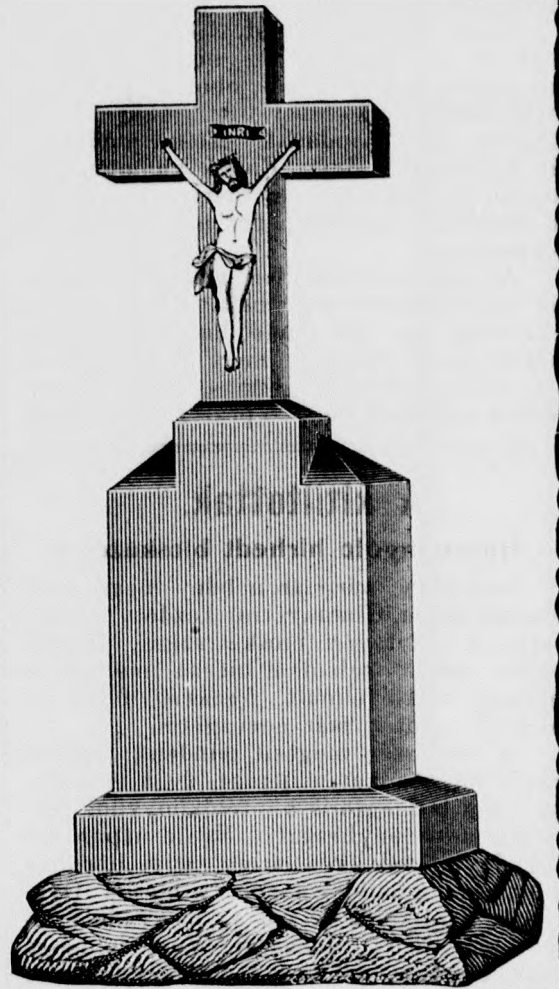
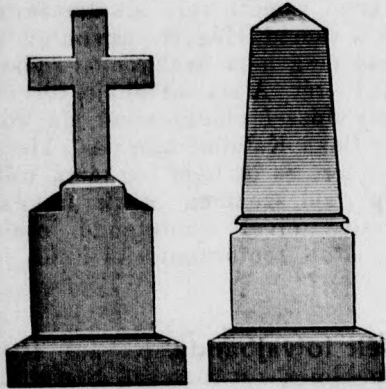
A gazdag tapasztalat révén, melyet hosszú éveken át csakis elsőrangú cégeknél végzett munkásságunk folyamán szereztünk, nagyrabecsült megrendelőinknek a legjobb kezességet nyújthatjuk, hogy munkánk izléses és szilárd.

Szükség esetén ajánljuk magunkat sirkő, sirkerítés, sirlámpák szállítására, kriptá-berendezésekre és felszerelésre, de minden más homokkő-, márvány- és gránit-munkálatokra is.

A nagyrabecsült közönség becses pártfogását kérve, maradtunk

tisztelettel 823-5-1

Gebauer és Tumbász
kőfaragók.

Telefon-szám 369.

GÖRÖG ANDRÁS

villanyberendező műhelye
o Szabadkán, o

V. kör, Köteles-utca 249-ik számú saját házában.

402-106-93

Vizvezeték- és fürdőberendezések
a legújabb rendszer szerint.

Javítások gyorsan és szakszerűen
több évi jótállással.

Költségjegyzék díjmentes gyári áron.

GÉPÉSZ

kerestetik, 818-3-3

ki a hűtőgépek kezelésében jártas
azonnali belépésre
a vajgyárba.

Sirkőüzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy 1908. évi szeptember hó 1-től VI. kör, Gréczy-utca 168. sz. saját házámba helyeztem

sirkő-, kőfaragó-műhelyem
és szobrászati műtermemet.

Felhívom a n. é. közönség becses figyelmét mielőtt máshol sirkövet vásárolna, tekintse meg alólírott nál, s meg fog győződni, hogy a legjutányosabb árban vásárolhat nálam.

Készítek carrarai márványból, hazai fehér és vörös márványból és terméskőből sirköveket, uti keresztet, Szentháromságot, oltárt, kálváriát, szenteltvíztartót és e szakmába vágó összes munkákat. Elvállalok épületmunkákat gránit-, márvány- és terméskőből, úgy házdíszítést, ornament-munkákat kőből vagy gipszből, továbbá elvállalok régi sirkövek becserélését, régi sirköveken betűvést, régi sírfeliratok megáryozását valódi arannyal a legjutányosabb árban.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam

alázatos tisztelettel

Egy tanonc felvétetik. KOVÁCS LŐRINC,
kőfaragómester.

Lakás és raktár: VI. kör, Gréczy-u. 168. sz.
757-25 saját ház.

Figyelem!

Az igen tisztelt vevőimnek és a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozom, hogy folyó hó 28-tól kezdve naponta a reggeli órákban ugymint minden évben

kocsimat Palicsra küldöm.

Kérem ennél fogva nagybecsű megrendeléseit hozzám juttatni sziveskedjék, melyeket díjmentesen fogom kiszállítani.

Kiváló tisztelettel

818-5-5

Sugár Manó
Rudics-utca.

„Szultán“ pörkölt kávé-keverék
a legzamatosabb.

Nagy fontosságú ujdonság!

A magyar család aranykönyve három nagyalakú, igen díszesen kiállított vaskos kötetben, pompás színnyomatu műmelléklettel és több száz a szöveg közé nyomott ábrával.

A magyar család aranykönyve három nagy kötetre osztva, boldogulásunk három főirányában ajánlkozik kalauzunknak.

Az első kötet az egészséget és az ehhez közelálló lakást és ruházatot tárgyalja.

A második kötet a családi élet külső viszonyait, a társaséletet, szórakozást, sportot, utazást, nyaralást, jogi tanácsadót, pályamutatót és emellett a családi nevelést, mint az élet küzdelmére való helyes előkészítést.

A harmadik kötet pedig a család gazdasági életét öleli föl.

Három kötet díszes vászonkötésben 64 korona.

Kapható havi 3 koronás részletfizetésre

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében Szabadkán, Fő-tér
(Szentháromsággal szemben).